

## ЦИЈЕНА.

За Црну Гору на годину 3 перпера, на по године 4 перпера.  
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.  
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.  
Прешлаша се врима само у јошвишим и дозгодишним роковима и долаже у најпријед.  
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

# ГЛАС ЦРНОГОРЦА

## ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Прегледати се шаље само Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње.

Дописе се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.

Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из петит слова по 4 перера, гармонизова 6 пара; циперо слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер — Осим најпријед изнешене цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милићевић

# АДРЕСА

КОЈОМ ЈЕ ЦРНОГОРСКА НАРОДНА СКУПШТИНА ОДГОВОРИЛА

НА

## ПРИЈЕСТОНУ БЕСЈЕДУ Његовог Величанства Краља НИКОЛЕ I

од 29. јануара 1914. год.

Ваше Величанство,

Краљу Господару,

Представници Твог драгог народа, изабрати и послати у Народну Скупштину послје великог народног искушења и још веће среће, постигнуте у прошле двије године и за Црну Гору и за све Српство, сматрају за своју прву дужност, да овијем Вашем Величанству, у име своје и цијелог народа, захвале на искреној добродошлици, кличући из дубине народне душе: **хвала Господару!**

Ваше Величанство,

Народна Скупштина, обраћајући се овијем свом милом Краљу, такође сматра за своју најсветију дужност одати пошту сјенима црногорских витезова, који на позив Вашег Величанства, под заставама Отаџбине, херојски падоше за славу и проширење Црне Горе и за спас своје подјармљене браће! Народно Представништво је дубоко гануто признањем Вашег Величанства, које сте одали и тијем палим херојима и уопште народу у Црној Гори, који је, не жалећи никаквих жртава, Твоје надање на њ у тешким моментима потпуно оправдао и не пропуштамо, у име своје и у име народа, тијем признањем обухватити и узвишени Дом Вашег Величанства, који је, на челу с Тобом, Господару, као вазда и овог пута предходио примјером у вршењу дужности према Отаџбини и у интензивној служби опште-народним идеалима. — И само се том неподјијељеном патриотском заносу узвишеног Ти Дома и нашег народа, који је на глас историјског Петровића—Његошева топа са Градине жељено пришао великом народном дјелу, — поново запалив Балкан и навијестив му слободу —, може објаснити све оно, што је Твој војник чинио и учинио унакрст древне Душаније: од ушћа Бојане до изворишта Брегалнице и од Босне до на домак Призрена, окитив црногорске заставе новом неу-велом славом.

Соколови са наших нових бојних пољана, како они, који их засуше својим костима, тако и они, који, борбом измучени, осташе у животу, успоредиће се у благодарној успомени народној са херојима славне наше прошлости, као што су се успоредили с њима у јунаштву и жаркој љубави према роду и домовини: осветив Косово, скинув турски јарам с врата заробљеном брату и проширив Црну Гору, коју су њихове храбре мишице и браће им Србијанаца склопиле у загрљај са сестром јој Србијом, у којем ће загрљају, ако Бог да, оне вјечито остати!

Слава и вјечита хвала свијема оним, који се заложеше за нашу општу народну част и срећу!

Ваше Величанство,

Храбри Црногорац је у прошлим ратовима, и ако није био довољно припреман и снабдјевен оним, што модерно ратовање захтијева, показао не само чудо од јунаштва, но је, с обзиром на поменуто околности, учинио и велики успјех. Он је у Твој вијенац историјске славе уплео нову киту, која ће га најљепше украсити, киту, коју чине ослобођено: Пљевље, Бијело Поље, Беране, Плав, Гусиње, Рожаје, Пећ, Св. Дечани, Ђаковица Тузи, Св. Јован на Јадранском Мору, Љеш, и Скадар!.... Али, Господару, немилосрдном руком је Теби, Црној Гори и цијелом Српству отргнут најљепши цивијет из те ките — древна српска пријестоница Скадар с дијелом Зете, што бјеше некад српска дофенија са пуно наших класичних народних светиња!.... Бездушје, неправда и груба сила свргоше Душанов барјак са скадарске тврђаве, гдје га бјеше побила побједоносна рука Твог Нашљедника, Њег. Краљ. Височанства Краљевића Данила; свргоше га онда, када се бјеше ту тек залепшио, и прије но је прошло и прво, толико вјекова жељено, миловање зицина Михаилових и Бодинових дворова са тим светим српским знамењем!.. Света, потоцима проливена наша крв на Тарабошу, Брдици, Бардањолу и Штоју остаде, да је скрнави непријатељска нога, газећи по њој; загрљени костури Србијанаца и Црногораца у онуда посијаним гробовима вапију за отетом српском тековином, за коју су они млађане животе дали, презирући смрт, мећући се пред гротло топа и грлић пушке, разбијајући

прима турске шанце и голим рукама кидајући гвоздену жицу само да се час прије Скадру, жељеном српском Скадру стигне!.... Да, али сила и неправда не знадоше ни за наша историјска и национална права на Скадар, нити за наше жртве, које смо за њ сада поднијели, дијелећи ту с Турчином пошљедњи мејдан од оних безбројних, што их је Србин имао с њим прошлих шест вјекова, будући брана од азјатске навале, не само за своју државну и националну егзистенцију, но и за западну културу и цивилизацију!

Али ово није првина, да се заборављају српске заслуге и српска права!....

Народ, који представљамо, појмио је, Господару, бол Твог српског срца, с којим си морао Јевропи уступити Скадар, да би претекао веће зло не само за Црну Гору, но и за целокупни српски народ, па Ти је и онда одобрио и сада Ти, преко нас, одобрава тај акт владарске мудрости! А тјешило је Црногорце и у првим тренуцима наше велике народне жалости за Скадром, тјеши их сад и тјешће их у будуће нада, да је губитак Скадра привремен.... Србин је вазда вјеровао у побједу свог народног генија и вјечне правде; та га је вјера одржала и довела до ових дана, када је она појачана више но икада.... Наша народна душа, која је некада створила косовску епопеју, да се њоме храни до освете Косова, уврстила је Скадар у објекте даљих народних тежњи и идеала, који још остају неостварени. А за њихово остварење најбоља је гаранција на Скадру и на Брегалници помијешана крв Србијанаца и Црногораца!

Наша је народна девиза: *вријеме и српско право догинути неће!..*

Ваше Величанство,

Као у Твом и у народним срцима је дубоко одјекнула жарка љубав к роду и својој грудни земље, коју су показала наша браћа Црногорци, што прије, с материјалне невоље, одоше за зарадом у далеке прекоморске земље, па, чим чуше за наш рат, похиташе овамо браћи у помоћ.

Црногорци су поносни, што су под својим барјацима у окршајима прошлих ратова видјели своју рођену браћу: из Боке Которске, Херцеговине, Далмације, Босне, Хрватске и Српске Војводине, па браћу из Словеначке, Ческе и Русије. Народ у Црној Гори заједно с Вашим Величанством харан је тој својој браћи на љубави и поднесеним жртвама.

Народна Скупштина у име цијелог народа у Црној Гори придружује се Вашем Величанству и у захвалности свијема другим, чије је учешће помогло нашим успјесима и чија је ма каква помоћ олакшала наше ратне тешкоће. Народним представницима је веома драго ту захвалност нарочито овдје свечано изјавити оним племенитим представницима словенских и осталих образованих народа, који као љекари, љекарски помоћници, милосрдне сестре и болничари, у мисијама „Црвеног Крста“ и иначе, лијечише и његоваше наше рањенике.

Нека је вјечита народна хвала и свијема другим из близа и из далека, знаним и незнаним, који нас се сјетише у тешким приликама и ма како помогоше наше ратнике и њихове породице.

Ваше Величанство,

Народ у Црној Гори је с великом радошћу, уз објаву рата с Турском, примио и вијест, да ће с Црном Гором као савезнице у борби бити, сем сестре Србије, још Грчка и Бугарска. Сигурно нико као Србин, вјековима усамљени борац за крст часни и слободу златну противу Полумјесеца, није осјетио потребу солидарности интереса хришћанских балканских народа, нити толико вјеровао у спасоносност идеје балканског савеза и његову крајњу побједу. У толико нам је теже пало то, кад је послјије те заједничке побједе српски народ био изазват, да, у праведној нужној одбрани, прихвати борбу са словенским братом и дојучерајим савезником Бугарином, који нам мучким нападом хтједе отети нашу класичну Македонију и заробити је поново онда, кад она бјеше тек откупљена из једног ропства ријекама у њој проливане српске крви! — Тешко је било брату дићи руку на брата, али он је први замахнуо и ударио и Црногорци су Ти презахвални, Господару, што си обновио стари зетски поход на Велбужд црно-



горским походом на Брегалницу, гдје је Црногорац, још једном за- грљен с братом Србијанцем као оно на обалама Бојане, полетио у свети побједоносни бој за нашу општу народну част и наша држав- на и национална права! — Букурешки мир, који нам је, послје одр- жате наше побједе над Бугарима, признао та права и загарантовао њихово очување у будућности, силно нас је обрадовао и неће наш народ остати дужан за то заслужену захвалност пријатељској Руму- нији, за коју су и иначе вазда биле наше народне симпатије.

### Ваше Величанство,

Тешко нам је пао јесенашњи удар, нанијет сигурности наше нове границе инспирисаном оружаним упадом из тек нашом крвљу ослобођене Малесије, коју нам заједно са Скадром оте Јевропа, да би је утјеловила новој Арбанији. Наше жртве уложене у крви и иначе, да се овај упад онако храбро и брзо сузбије, теже нам падају, но све пређашње! Арбанија своју слободу дугује српској крви, а посебиче њој придодата одрођена српска племена у Малесији премного дугују и узвишеној личности Вашег Величанства и Црној Гори, те њихова овако брзо манифестована неблагодарност, ма то било и са стране инспирисано, изазива болни утисак!..

Надати се, да ће се при дефинитивном повлачењу границе између Црне Горе и ново створене Арбаније имати, поред осталог, на уму и овај инцидент, те се и учинити, да за у будуће оваки инциденти буду онемогућени и самом, с обзиром на стратегију, повученом гра- ницом. Вјерујемо, да ће се при том разграничењу имати на уму и еко- номски интереси Црне Горе, управо наше животне потребе, што је при одузимању Скадра од нас било онако безобзирно игнорисано. Мислимо, да је Влада Вашег Величанства за ово учинила све, што је требало учинити, а особито да су наши пријатељи у јевропском концерту за ову ствар довољно заинтересовани и информисани.

### Ваше Величанство,

Народна Скупштина је потпуно свјесна тежине послова, који нас сада чекају. Стара Црна Гора бесмртних предака Вашег Вели- чанства и Ваша под мудром Ви и срећном владавином, и поред толиких сметњи, удвојена је. И у старим нашим крајевима имало би се за земљу и народ много радити и урадити, нарочито сад послје тешких ратова, а у новим крајевима много више. Ти крајеви, уз садање уживање толико жељене слободе и личне и имовне безбјед- ности, треба да се што прије отргну вјековној запуштености и На- родна Скупштина сматра, да је њихово уређење један од најпреш- нијих државних послова, те ће и радо прихватити умјесне Владине приједлоге у том смислу. Народном Представништву је, поред осталог, жеља, да се нови наши држављани у од нас ослобођеним крајевима Старе Србије и Зете, што је — према приликама и опште-државним интересима — могуће прије уведу у сва права, што их нашим гра- ђанима гарантују устав и закони земаљски, те да им се и тијем даде могућност, да се такмиче са својим ослободиоцима у раду и пожр- твовању за културни напредак отаџбине и даље остварење наших народних идеала.

Поимајући тешкоће, с којима се имамо борити, у незавидним економским приликама земље и народа, за културни препород наше проширене и ратом и иначе изнурене Отаџбине, ипак нас храбри срећна околност, што се иде на то, да се, — уз строгу уставност и законитост, те скрупулозно поштовање слободе и чување правде, — народна снага консолидовањем ојача и што ће тако слободна утак- мица у јавном раду свију родољубивих синова земље исту сигурно довести до потребне снаге и моћи. Код нас, народних посланика, неће недостати ни добре воље, ни међусобне љубави и искрености у помагању Владе Вашег Величанства, на првом мјесту, на постављању тог темеља за сваки други напредни рад из нашег опште-државног програма, па ни на даљем извођењу тог програма.

Особито нас радује, што је Влада Вашег Величанства, сасвијем правилно, у програму истакла и потребу легалне ревизије устава и специјалних земаљских закона према стеченом искуству, приликама створеним нашим проширењем, те према савременим културним по- требама и слободоумном демократском духу нашег народа. Народна Скупштина нестрпљиво очекује Владине приједлоге у том смислу, по могућству још у овој сесији, и радо ће их прихватити.

Од Вашег Величанства и Краљ. Владе навијештеном регулисању чиновничког питања уопште, измјеном дотичних закона, који су не- савремени, Народна Скупштина ће поклонити особиту пажњу. Народ особито интересује судство и не би жалио никаквих могућих жртава, само да добије: спремне, искусне, праведне и независне судије, јер без тога, на првом мјесту, нема ни здравог политичког живота у земљи, нити пак правилног привредно-економског развитка.

Народ се много нада и од нове административне подјеле земље на бољој основици, те и од измјене закона о општинама са потпуном самоуправом, који ће закон обухватити, сем варошких, и сеоске општине, па Народна Скупштина жељно очекује од Владе те законске основе.

Народно Представништво ће такође радо прихватити и све нове законске приједлоге, чије се доношење пред Скупштину навје- штава, истичући на првом мјесту закон о државној помоћи инвали- дима и породицама у рату погинулих и умрлих, те закон о насеља- вању нових крајева, и најозбиљније ће се постарати, да оно, што буде узаконено, најбоље одговара потребама земље и народа по свијема гра- нама државног и народног живота, на које ће се ти нови закони односити.

У срцама народних посланика одјекнуло је племенито и очин- ско старање Вашег Величанства за помоћ онијема, који су на бојним пољанама тјелесно унесрећени и породицама оних, који положише своје животе за слободу потиштене браће и проширење и срећу Отаџбине. Црна Гора ће прерадо приступити одужењу тог свог светог дуга и њена Народна Скупштина ће законски приједлог о

томе објеручке прихватити, сматрајући његово узаконјење и извођење као посао правде и правичности и као такав, који је од великог државног интереса.

И доношење закона о насељавању нових крајева, уз државно помагање оних, који ће се тамо селити, те неодложни почетак изво- ђења оног, што се њиме узакони, Народна Скупштина сматра врло важним државним послом на уклањању тешких економских прилика нашег народа, а свјесна је и националне, такође врло важне стране тога питања, те ће и све учинити, да се оно што прије и што боље ријешити.

Уз ово Народна Скупштина очекује од Владе Вашег Вели- чанства и друге приједлоге за санирање економских прилика у земљи и оснажење, како државних финансија, — поглавито путем инвести- ција и експлоатисањем земаљског природног блага, — тако и на- родне привреде.

Веза жељезничка са Србијом са излазом на Бар и исушење Скадарског Језера наша су идеална економска питања и њихово добро рјешење наш је спас. Изради колевских путева у новим и старим крајевима Црне Горе, како би се њима везала сва наша главнија мјеста и олакшао саобраћај, имало би се неодложно при- ступити. Народна привреда, стављена на здраву основицу и подр- жавана како треба, јесте темељ сваком другом државном и народном напретку и Народно Представништво ће сваки рад Владин на пома- гању нашег, нарочито мјеничних дуговима тешко оптерећеног, при- вредника искрено потпомоћи.

### Ваше Величанство,

Јачање и консолидовање наше војне снаге и Народна Скуп- штина сматра за један од првих и најважнијих државних послова, те се и радује, што ће се томе приступити увођењем за то потре- бних новост. Они, који су до сад слушали о феноменалном црно- горском јунаштву, увјерили су се прошлих наших ратова, да кази- вања о том нијесу била бајке; већ да је заиста Црногорац у личном јунаштву недостижим. Али сви смо видјели и то, да у данашњем добу техничког прогреса и ратне вјештине, која се развила до кул- минације, није довољно, да војник буде само лични јунак, већ да он, прије свега, мора имати солидну војничку обуку, па материјалну и техничку опрему и затијем бриљантно спремно водство. Да бисмо све то постигли за нашу војску, нашу одбрану и узданицу, ту нај- бољу гаранцију за даље остварење наших народних идеала, наш народ и његово Представништво неће пожалити никаквих могућих жртава. Зато се и радујемо, што ћемо брзо видјети наше младиће у касарнама, гдје ће се научити и дисциплиновати, да буду потпуно модерни војници. А не сумњамо, да ће се све учинити и за нужно образовање наших официра, као и за све друго војсци и нашој војној снази потребно.

### Ваше Величанство,

Душа вјерног Ти народа препуна је неизмјерне радости и среће, што се испунио наш вјековни народни сан, што се данас Црна Гора територијално додирује са Србијом!... Народ чврсто вјерује, да ће ослободиоци Душанова царства, славни српски краљеви са својим мудрим и родољубивим државницима, а уз народно судјело- вање из обију наших краљевина, заједнички однос између ових тако удесити, да у томе баш буде потврда толико значајних ријечи Вашег Величанства, које су и из дна душе и са сред срца народног: *да Црну Гору и Србију неће више никад ништа раздвојити!..* Чврста наша веза са Србијом, уређена формалним уговором, чијем би се склапању имало што прије и управо неодложно приступити, осигураће нам и заједничку одбрану оног, што сада имамо и даље остварење наших идеала, те и наш жељени и неопходни економски и уопште културни напредак. *А благодарни српски народ ће за све то кроз будуће вјекове узносити славу и величину данашњих српских Господара!..*

### Ваше Величанство,

И народно је надање велико као и Твоје на нашу вјековну за- штитницу, моћну словенску мајку Русију, с којом узвишени Дом Ва- шег Величанства и Црну Гору везују вјековне традиције и љубав, коју ништа не може помутити и која је безброј пута у прошлости манифе- стована у жртвама, које може поднијети само брат за свог рођеног брата.

### Ваше Величанство,

Народна Скупштина са задовољством узима на знање, да су наши односи са свијема другим државама исправни и пријатељски, као и то, да се Влада Вашег Величанства стара, да, што је могуће више, допринесе одржању толико жељеног и за наш привредни и културни напредак потребног мира.

### Ваше Величанство,

Ми, представници вјерног Ти и оданог народа, потпуно смо свјесни тежине свог часног задатка као и малене своје снаге за остварење истог. Али ће ту нашу снагу у нашем, пуном одговор- ности, раду за Круну и Отаџбину кријепити, на првом мјесту, наша неизмјерна љубав к једној и другој и наш најозбиљнији труд и зауз- имљивост, да се што достојније одужимо повјерењу оног народа, који је свакад своју животну снагу и њену експанзивност црпио опет из љубави према Отаџбини и њеном узвишеном Пријестолу.

Приступајући том свом значајном раду Народно Представ- ништво кличе:

*Да живи Његово Величанство Краљ Господар Никола I!*

*Да живи Нашљедник Пријестола Краљевих Данило!*

*Да живи Узвишени Владалачки Дом!*

*Живјела наша мила Отаџбина Црна Гора!....*

Цетиње, 12. фебруара 1914. год.

Секретари:

Поп Крсто Поповић с. р.

Мато Д. Павићевић с. р.

Предсједник

Народне Скупштине

МИЛО ДОЖИЋ с. р.

Подпредсједник

Гаврило М. Церовић с. р.



МИ

## НИКОЛА I

по милости Божјој

## КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, постављамо:

У царинарници никшићској:

за управника, Марка Матановића, досадашњег управника плавничке царинарнице, са годишњом платом од перпера (2400) двије хиљаде и четири стотине; и за цариника, Николу Ђукановића, досадашњег магационера исте царинарнице, са годишњом платом од перпера (1440) једну хиљаду четири стотине и четрдесет;

У царинарници плавничкој:

за управника, Душана Пламенца, досадашњег секретара обласне управе у Пљевљима, са годишњом платом од перпера (1920) једну хиљаду девет стотина и двадесет; и

за цариника, Васа Т. Поповића, бив. капетанског писара са годишњом платом од перпера (1200) једну хиљаду и двије стотине;

У царинарници колашинској:

за управника, Николу Бошковића, досадашњег ревизора никшићске царинарнице, са годишњом платом од перпера (1800) једну хиљаду и осам стотина;

У царинарници барској:

за ревизора, Реџепа Шеховића, досадашњег цариника исте царинарнице, са годишњом платом од перпера (1800) једну хиљаду и осам стотина;

У царинарници цетињској:

за цариника, у поштанско-царинском магазину Мираша Јанковића, досадашњег цариника ријечке царинарнице, са годишњом платом од перпера (1680) једну хиљаду шест стотина и осамдесет;

У царинарници ријечкој:

за цариника, Јована Газиволу, досадашњег капетанског писара, са годишњом платом од перпера (1200) једну хиљаду и двије стотине; и

У царинарници подгоричкој:

за цариника у тушком одјељењу исте царинарнице, Марка Поповића, досадашњег цариника плавничке царинарнице, са годишњом платом од перпера (1440) једну хиљаду четири стотине и четрдесет.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. фебруара 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,  
Р. Поповић с. р.

МИ

## НИКОЛА I

по милости Божјој

## КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, ријешили смо и рјешавамо:

да се, на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка Петру Бошковићу, царинику и вршиоцу дужности управника колашинске царинарнице, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње 24. јануара 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,  
Р. Поповић с. р.

МИ

## НИКОЛА I

по милости Божјој

## КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, ријешили смо и рјешавамо:

да се, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка Драгомиру Вешовићу, царинику ђаквачке царинарнице, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Финансија и Грађевина, нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. јануара 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,  
Р. Поповић с. р.

## Дворске и дипломатске вијести

— Њ. В. Краљ вратио се ономадне са Ријеке на Цетиње.

— Његово Величанство Краљ благоизволио је данас у 11 часова прије подне у Краљевском Двору примити Предсједништво Народне Скупштине са предсједницима одсјека и са шест народних посланика. Том приликом предана је Господару адреса Народнoг Представништва као одговор на Пријестону Бесједу. Изасланство Скупштине бијаше састављено од предсједника г. М. Дожића са секретарима скупштинским: посланицима г. г. К. Поповићем и М. Павићевићем, и од предсједника скупштинских одсјека: посланика г. г. војводе Г. Вуковића, Јована Матановића и Јована Ђурашковића, као и од посланика г. г. Михаила Ивановића, Јова Голијана, Мила Драгојевића, Николе Јовановића, Др. Филипа Добречића и Дервиша Омербашића.

Његово Величанство Краљ примио је изасланство веома милостиво у Својем салону, бурно поздрављен од присутне господе. Пошто су господа посланици од Господара били понуђени да сједну у полукругу, предсједник Народне Скупштине г. Мило Дожић устао је у средини између истијех и прочитао на пергаменту исписану скупштинску адресу, овјерену од предсједништва. Краљ је живим интересовањем пратио читање свијех ставова адресе. На крају адресе сви су присутни устали и заједно са предсједником поздравили Господара одушевљеним клицањем.

Његово Величанство Краљ, не обично пријатно дирнут како садржином адресе, тако и пажњом са стране Народне Скупштине, узео је адресу у Своје руке из руку предсједника Народнoг Представништва г. Дожића и, обраћајући се свијема, изговорио је ове ријечи:

*„Госјодо, ријетко је кад који Владалац од својег Народнoг Представништва цримио љишу и тојлију адресу. Ја сам Вам из свега срца захвалан. Молим Вас да и код цијеле Народне Скупштине будете вјерни тумачи Моје захвалности. Адресом сам много задовољан“.*

По томе је Господар свакојем од присутне господе пружио руку и са свакојем од њих проговорио по неколико ријечи.

Тијем је свечан чин предаје адресе био завршен.

## ТЕЛЕГРАМИ

## Српски губитци у рату

Биоград, 11. фебруара

Министар рата саопштио је Скупштини ове бројеве о губитцима српске војске у два рата:

У српско-турском рату било је 5000 мртвих и 18000 рањених. У српско-бугарском рату било је 7—8000 мртвих и 30000 рањених. Од рањеника, 2500 су подлегли ранама. 11—12000 умрло је од болести, а 4300 од колере. Од ових посљедњих 4000 долазе на српско-бугарски рат. — Биог. Пресбиоро.

## Арбанашка депутација и књаз Вид

Највид, 9. фебруара

Књаз Вид свечано је примио арбанашко изасланство. Есад-паша, у свом говору на арнаутском језику, замолио је књаз да прими круну Арбаније, и завршио са ускликом: „Живило Њег. Величанство Краљ Арбаније!“ Књаз Вид је одговорио на њемачком и изјавио да прима пријесто, завршујући: „Живјела Арбанија!“ Књаз Вид ће поћи у уторак у Петроград да се представи Цару. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 13. фебруара

Арбанашко изасланство са Есад пашом допутовало је у Беч. — Бечки Кор. Биро.

Кнез Вид је отпутовао за Петроград. — Бечки Кор. Биро.

## Грчки одговор о питању Епира

Атина, 9. фебруара.

Грчка нота којом се одговара на ноту Великих Сила, предана је данас. У њој влада изјављује да је спремна да поступи према одлукама Великих Сила у питању острва послје извјесних гаранција, и да ће издати заповијест својим трупама да напусте у одређеном року територију придан Арбанији. Ипак влада скреће пажњу Великих Сила на потребу да се извјесна села у долини Аргирокастра придруже Грчкој. За замјену влада би била расположена да пристане на ректификацију границе која би продужила арбанашку обалу до рта Пегоније, и да дадне Арбанији своту од 2.500.000 франака. Влада се нада да ће се питање Крфа подврћи условима нарочите ефективне неутралности. Затим, влада моли Велике Силе да одмах испитају границе коричке казе и да се унесу измјене које ће бити у стању да осигурају добре односе између Грчке и Арбаније. — Б. Кор. Биро.

Валона, 10. фебруара.

Холандски командант примио је извјештај да је заповједник грчких трупа у Скрапару саопштио заповједнику арбанашке жандармерије да му предаје Скрапар и напушта тај крај. — Бечки Кор. Биро.

## Бугарско-грчки односи

Софија, 13. фебруара

Бугарска влада изјавила је да је приправна успоставити дипломатске односе са Грчком. У почетку ће бити именовани, с једне и друге стране, отправници послова. — Б. К.-Биро.

## Суђење стамбуловистима

Софија, 13. фебруара

Парница бивших стамбуловистичких министара одгођена је за 1. марта из разлога судске процедуре. — Бечки Кор. Биро.

## КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Прослава Владике Рада у Загребу. Припреме за прославу стогодишњице рођења Петра II Петровића Његоша у главном су већ готове. Разаслани су позиви свима културним друштвима у све југословенске области, да пошаљу своје репрезентанте. Позвана друштва у великом се броју одазивају, било шаљући своје репрезентанте, било шаљући добровољне прилоге. Тако исто, послани су позиви и појединим личностима које се такође, у великом броју, одазивају.

Ток је прославе већ дефинитивно одређен и тећиће овим редом:

У 9 сати је помен у срп. прав. цркви. Држи проповјед југословенски проповједник, г. Д-р Никола Велимировић. Тема је његове проповиједи: Трагедија вјере и Његош.

У 10 сати прије подне, у дворници Срп. Скола, свечана академија.

1. Отвара академију г. Гавро Милошевић, предсједник српског акад. друштва Његош;

2. О Његошу као младићу, говори г. Павле Поповић, проф. биоградског универзитета;

3. Његош и Хрвати и ондашња српска струја према илиризму, говори г. Д-р Ђуро Шурмин, проф. загребачког универзитета;

4. Његош и Срби према Словенцима, говори г. Д-р Франц Илешич, доцент загребачког универзитета;

5. Његошев национализам, говори г. Д-р Никола Велимировић;

6. Словенац, Срб, Хrvat, пјева хрв. акад. друштво Младост, словеначко пјев. друштво Славец и срп. акад. пјев. друштво Балкан.

На вече тачно у 8½ сати, у свима дворницама Хрватског Сокола и Кола, Југословенска Бесједа уз судјеловање г. г. Марка Вушковића, Јосипа Павића, Ернеста Краута, те хрв. акад. пјев. друштва Младости, словеначког пјев. друштва Славец, Српског Пјев. Друштва и Српског акад. пјев. друштва Балкан. Програм бесједе јавићемо накнадно.

Осим тога што се програм Југословенске Бесједе одликује необично бираним садржајем, сама Југословенска Бесједа биће посве у националном тону и југословенском стилу организована.

Послије бесједе слиједи концерт и игранка.

Изасланство на прославу Владике Рада. Као што смо јавили, Српско Академско Друштво „Његош“ у Загребу приређује 16. фебруара велику прославу стогодишњице од рођења Владике Рада, и у исто вријеме прославу десетогодишњице друштвеног опстанка.

Са Цетиња је пошло нарочито изасланство да учествује на овој прослави. Министарство Просвете заступаће г. Лазо Поповић, директор пљеваљске гимназије. Од стране Цетињске Општине пошла су г. г. Спасоје Пилетић, предсједник Општине, и Алекса Мартиновић, консул на расположењу; од стране Цетињске Читалице, г. г. Гаврило Церовић, потпредсједник Скупштине и Драг. Матановић, професор.

Прилог одбору за помоћ сиромашним породицама војних обвезника. Одбор за помоћ сиромашним породицама војних обвезника примио је преко г. Риста Поповића, министра финансија и грађевина, перпера 100, које је приложио г. Димитрије Јанковић, виши чиновник Привилеговане Народне Банке Краљевине Србије у Биограду, а бивши директор Црногорске Банке на Цетињу. Одбор овим путем племенитом дародавцу најсрдачније благодари.

Забава с игранком. Прво Црквено Пјевачко Друштво „Његош“ под високом покровитељством Његовог Краљ. Височанства Књаза Петра, приређује, у суботу 15. фебруара 1914. у очи Бијелих Поклада, у просторијама „Зетског Дома“, уз пријатељско судјеловање Госпође и Господина Вучићевића, чланова Краљ. Нар. Позоришта, забаву с игранком. Почетак у 8½ сати у вече. Одијело свечано. Само познати имају приступа. Позиви се рекламирају код Управе друштва, а улазнице се могу добити у књижари А. Рајнвалда и на дан забаве — у вече на каси. — Моле се г. г. посјетиоци да се изволе најдаље до 12 пријавити за ложе, како би се могли исти благовремено задовољити. Цијене мјеста: Горње ложе 12 перп., доње ложе 10 перп., сједишта у партеру која се заузму прије два дана забаве 2 перп., а у вече на каси 2-50 перп. Доброволни прилози примају се са захвалношћу. У случају лошег времена стоји на расположење п. н. дамама аутомобил и то од 8 до 8 и по, и од 1 до 2 по поноћи.

Читуља. У Биограду је преминула, послије дугог и тешког боловања, Марија, удовица чувеног српског војводе Стевана Книђанина који се одликовао предвођењем српских чета у Мађарској Буни 1848. године.

## Објава

На основу ријешења Господина Министра Финансија и Грађевина, број 353., од 7. фебруара ове године, Монополски Одсјек Пореско-Царинске Управе одржаће 27. априла 1914. године, по ст. к., од 9—11 сати прије подне у својој канцеларији јавну лицитацију за набавку цигар-папира за државни монопол Краљевине Црне Горе, а за 1915., 1916. и 1917. годину.

Прије лицитације, лицитанти полажу кауцију од 7500 (седам хиљада пет стотина) перпера, у готову или у хартијама од вриједности.

Услови и мустре за ову набавку могу се видјети за вријеме канцеларијских часова у канцеларији потписаног Одсјека.

Пореско-Царинска управа задржава себи право, да не уступи ову набавку, ако јој понуђена цијена не буде повољна.

Број 1232. Из канцеларије Монополског Одсјека Пореско-Царинске Управе, 8. фебруара 1914., Цетиње. 1,10

## AVIS

Vu la décision de Monsieur le Ministre des Finances et des Travaux Publics en date du 7 février a. c. № 353, la Section de l'Administration du Fisc et des Douanes procédera, dans ses bureaux, par la voie d'adjudication publique, le 27 avril 1914 (vieux style), de 9 à 11 heures du matin, à l'attribution de la fourniture de papier à cigarettes pour le Monopole d'Etat du Royaume de Monténégro, durant la période de 1915, 1916 et 1917.

Avant qu'il serait procédé à l'adjudication, les adjudicateurs doivent déposer un cautionnement de 7500 (sept mille cinq cents) Perpers au comptant ou en titres de valeur.

Les conditions avec les échantillons pour cette fourniture peuvent être consultées aux bureaux de la Section soussignée, aux heures du bureau.

L'Administration du Fisc et des Douanes se réserve le droit de ne pas attribuer cette fourniture, si le prix offert ne lui convient pas.

№ 1232. La Section de l'Administration du Fisc et des Douanes, le 8 février 1914, à Cettigné. 1,10



Прва Никшићска Штедионица у Никшићу

АКТИВА

Рачун Изравњања на дан 31. децембра 1913 год.

ПАСИВА

|                                                             |           |    |                                           |           |    |
|-------------------------------------------------------------|-----------|----|-------------------------------------------|-----------|----|
| Благајна                                                    | 12.757    | 28 | Главница                                  | 500.000   | —  |
| Мјенице                                                     | 1,334.245 | —  | Резервни фонд                             | 259.309   | 84 |
| Хартије од вриједности у кауцији                            | 13.500    | —  | Појвериоци по тек. привр. р-ну.           | 245.076   | 98 |
| Дужници по тек. и прив. р-ну                                | 252.990   | 60 | Трате                                     | 794       | 48 |
| Вриједности резервног фонда                                 | 48.111    | 93 | Реесконт                                  | 30.000    | —  |
| Оставе за гаранцију мјен.кредита, и тек. рачуна и на чување | 2,955.622 | 64 | Улози на штедњу                           | 661.193   | 18 |
| Депоновани акценти                                          | 210.000   | —  | Неисплаћена дивиденда куп. бр. 7—9        | 4.989     | 10 |
| Наплате                                                     | 18.215    | 31 | Остављачи остава                          | 2,955.622 | 64 |
| Кауције                                                     | 5.000     | —  | Акценти                                   | 210.000   | —  |
| Дужници за ненаплаћену камату од објаве мораторијума        | 132.902   | 54 | Полагачи кауција                          | 5.000     | —  |
| Инвентар                                                    | 2.530     | —  | Ненаплаћена камата од објаве мораторијума | 132.902   | 54 |
| Разлика — пренос за 1914.                                   | 19.013    | 46 |                                           |           |    |
| Перпера                                                     | 5,004.888 | 76 | Перпера                                   | 5,004.888 | 76 |

ГУБИТАК

Рачун Губитка и Добитка на дан 31. децембра 1913 год.

ДОБИТАК

|                                                     |        |    |                                           |        |    |
|-----------------------------------------------------|--------|----|-------------------------------------------|--------|----|
| Плаћена камата и провизија:                         |        |    | Приходи од есконтованих мјеница           | 31.298 | 35 |
| а) камата по улозима, реесконту и текућим рачунима  | 68.608 | 53 | Наплаћена камата и провизија              |        |    |
| б) провизија по текућим рачунима                    | 4.880  | 47 | а) комата тек. рачуна и харт. од вриједн. | 30.011 | 59 |
| Управни трошкови:                                   |        |    | б) провизија; банкарска и тек. рачуна     | 9.974  | 33 |
| плате, станарина, поштарина, пореза, разни трошкови | 18.922 | 71 | Курс разлика                              | 2.113  | 98 |
| Перпера                                             | 92.411 | 71 | Разлика за 1914. год. пренос              | 19.013 | 46 |
|                                                     |        |    | Перпера                                   | 92.411 | 71 |

П. п. бр. 89, 1,1

УПРАВА

Искључиво право продаје

„ЛУКС“

ЈАКО СВЈЕТЛЕЊИХ ЛАМПА

апарата за кухање помоћу петролеума и челичних акумулатора

издаје се потпуно или дјелимично.

Lux-Licht Gesellschaft m. B. H. Wien VI.

п. п. бр. 67, 2,2

Mariahilferstrasse 47.

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИЋУ

одржаће дана 2. марта 1914 г. у 8 сати прије подна, у просторијама канцеларија Никшићског Трговачког Акционарског Друштва своју

XIV Редовну Главну Скупшину Акционара Штедионице са овим дневним редом:

- Избор перовође, двојице акционара за овјеру скупштинског записника и тројице акционара за бројање гласова.
  - Извјештај Управног Одбора о раду штедионице у 1913 г. и читање закључних рачуна.
  - Извјештај Надзорног Одбора.
  - О одобрењу закључних рачуна и о давању разрешнице Управном и Надзорном Одбору за рад и рачуне у прошлој 1913 год.
  - Избор једног члана управног одбора из мјеста и једног са стране.
  - Избор Надзорног Одбора.
  - Измјене штедионичких правила.
  - Евентуални предлози акционара.
- Моле се господа акционари, да у што већем броју присуствују скупштини.
- Никшић, 1. фебруара 1914 г.
- Предсједник Управног Одбора,  
п. п. бр. 89, 1,2 МИЛО ЦЕРОВИЋ

ОБЈАВА

ДИЛЕТАНСКО-ПОЗОРИШНОЈ ДРУЖИНИ у ПОДГОРИЦИ потребне су двије глумице, српкиње или хрваткиње. Плата по погодби. Мјесто стално. Ступити могу одмах. Понуде слати:

Управи Дилетантско-Позоришног Друштва  
п. п. бр. 86, 1,2 Подгорица.

ПРОДАЈЕМ из слободне руке моје имање и то:

- „Веље Брдо“ моју брањевину и гору;
  - 9 коса ливаде у т. зв. мјесто „Бубине“;
  - 2 косе ливаде за спушку главицу;
  - 7½ коса испаше и ливаде у „Пржине“;
  - 2 бостана са воћем у Спуж.
- За погодбу обратити се лично мени:  
НЕДА СИМОНА ВУКОТИЋА, у Спужу.  
п. п. бр. 00, 1,5

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ. Употријебљене црногорске и из Оријента купујем сваку количину по највишим цијенама. Понуде или пошिल्ке упутити на А. Weisz, Wien I. Adlegasse.  
п. п. бр. 81, 1,5

ИЗДАЈЕ се под најам од 1. јуна ове године кућа нахљедника пок. Богдана Н. Иванишевића на Цетињу, у Зетској улици број 3., у којој станује г. д-р Божидар Перацић.  
Ко би исту желио најмити, нек се обрати потписаном.  
Цетиње, 10. фебруара 1914 г.  
Р. 46, бр. 85, 1,3 старатељ ЛАЗАР ДУМОВИЋ

ЊЕМАЧКА ФАБРИКА ОРУЖЈА

(специјална производња мачева за официре и војнике)  
тражи исправног и вјештог заступника, који има трговачке везе са надлештвима и магацинима које набављају војно оружје.

Понуде шиљати под: K. G. 2979 à Rudolf Mosse, Gologne sur Rhin.  
п.п.бр.68,2,2

Једини славенски Гранд Хотел „БАЛКАН“ у Тријешћу

препоручује се усрдно свима путницима из Црне Горе, који путују преко Тријешћа. Изврсна кухиња, одлична пића, цијене камара почев од перпера 2,50. Цијене умјерене.  
п. п. бр 80, 1,5

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неизмјерне туге и жалости за нашим добрим и непрежаљеним

† НОВАКОМ БУРИЋЕМ

трговцем

који се послје 40-дневног, али тешког боловања пресели у вјечност, у 46-ој години свога живота.

Сматрамо за свету дужност и овим путем изјавити нашу дубоку захвалност:  
Г. г. љекарима: Перацићу, Матановићу, Иличковићу Радовићу, Огњеновићу, Вукчевићу, Зарубици и г. Мацу из Сплета, који се својски заузимаше, не жалећи труда, да нашег драгог покојника отргну од неумитне смрти;

Г. г. свештеницима: Матановићу, Дрецу, Ђакону Иву Калуђеровићу и Мирону Меденици, на извршеном опјелу.

На личном саучешћу и пратњи покојника до вјечне му куће: г. г. бригадирима: Јоку Аџићу, Милутину Вукотићу, Ђузи Ђурашковићу и ком. Драговићу.

Вјечиту захвалност дугујемо г. г.: Браћи Кулић, олд. тргов. и Алекси Лаиновићу, на положеним вјенчевима.

Вјечиту благодарност дугујемо Подгоричком Пјевачком Друштву „Бранко“ и изасланству истог, које положи диван вјенац на гробу покојнику; Цетињском „Његошу“ и хору Радничког Друштва, које својим присуством спровод увеличаше;

Г. г. наставницима цетињских основ. школа са ђацима;

Становништву вароши Цетиња и околине обогата пола, које у онако импозантном броју похита, да нам изјави саучешће и покојника испрати до вјечне куће, као и

свијема оним, који узеше учешћа у нашој глемој тузи, било телеграфски, писмено, усмено или ма којим путем, те нам у неколико олакшаше бол за ненакнадним губитком.

Још једном свима и свакоме дубока хвала и признање.

Цетиње, 8. фебруара 1914 год.

До гроба ожалостњени: супруга Милица; кћери: Љубица, Даница и Стона; браћа: Грујица, Мијат; сестра Неда са осталом родбином.  
Р. 254, бр. 87, 1,1

ПОМЕН

У суботу 1. марта ов. год., држаћемо годишњи помен у храму светога Георгија у Грахову нашем никад непрежаљеном мужу, односно оцу и брату

капет. † Симу Ј. Ковачевићу

који погину у прошлогодишњем српско-турском рату на Скадру — Муселимовој Главици 25. фебруара, о чему извјештавамо сроднике и пријатеље покојникове.

Грахово, 5. фебруара 1914.

Ожалостњени: супруга Милица; кћи Видосава и брат Стеван.  
Р. 62, бр. 79, 1,1

ПОМЕН

Официри доњо-црмничког баталиона седми овог мјесеца, давали су помен у храму св. Госпође код Вира, свима официрима, подофицирима и војницима свих родова оружја, погинулим и умрлим у оба прошла рата; присуством пуно официра и војника од баталиона.

У име официра доњо-црмн. баталиона: врш. дужн. команданта,  
Р.50, бр.82, 1,1 кап. НИКО ПЛАМЕНАЦ

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском велике туге и жалости, која нас снађе прераном смрћу нашег никад непрежаљеног сина и брата

† МАРКА ПЕКИЋА

трговца

који се у 28 години живота послје тродневног боловања пресели у вјечност 14. децембра 1913 г. на Горанску у Пиви.

Сматрамо за свету дужност овим путем изјавити нашу топлу благодарност Пивљанима, који на челу са својим главарима, командирима Социјом и Бојовићем, капетаном Благојевићем, на глас смрти у великом броју дођоше и покојника до вјечне куће испратише, својски ожалише не жалећи труда, да смртне остатке покојникове пренесу у његово родно мјесто Превиш, што услид рђавог времена неби могуће.

Доживотно хвала нек је сваком, који нам телеграфски или писмено саучешће изјавише.

Вјечиту захвалност дугујемо свештеницима: Љешевићу, Социци, Авдаловићу и Ивезићу, који покојника по обреду сахранише и спровод увеличаше.

Доживотно смо захвални свештенику Љешевићу и учитељу Гломазићу, који се на гробу са покојником онако дирљивим говором опростише.

Још једном нек је свима нашим доживотно благодарност, који нам ма којим начином изјавише своја саучешћа у тешком болу за нашим никад непрежаљеним покојником.

Превиш, 10. фебруара 1914 г.

Ожалостњени: отац Петар; мајка Петруша; браћа: Михаило и Максим са осталом родбином.  
Р. 193, бр. 88, 1,1